

Unit Academie

Nijmeegse academie voor bijzonder beeldend talent

mbo Henk Langenhuijsen

Talenten een kans geven. Het klinkt vanzelfsprekend voor opvoeders en leraren, maar de praktijk is soms weerbarstig. Paul Kroon en Gemma van Grinsven, beiden actief in de kunstwereld en het kunstvakonderwijs, hebben ervaren dat jongeren met kunstzinnige talenten in het reguliere onderwijs niet altijd die kans krijgen, omdat ze niet passen op de school van alledag en beperkt worden door hun onvermogen én ons onderwijssysteem.

Dat vormde de aanzet voor de *Unit Academie* in het centrum van Nijmegen: een tweejarige dagopleiding voor beeldende kunst en vormgeving met aandacht voor het zelfstandig werken in de wereld van kunst, ontwerp en vormgeving. Een opleiding voor jongeren van 16 tot 28 jaar met een autisme spectrum stoornis, of een andere 'ontwikkelingsstoornis', beeldende talenten en belangstelling voor een beroep in de beeldende kunstwereld.

Dat de Unit Academie dit schooljaar met zestien studenten van start is gegaan - en tot nu toe nog geen uitvallers - is een klein wonder. De opleiding valt niet binnen de wettelijke onderwijsskaders en kan dus niet rekenen op onderwijs-subsidie. Ook de gemeente Nijmegen zag, ondanks enig enthousiasme, geen mogelijkheid om financieel bij te springen. Aansluiting bij het ROC bleek niet mogelijk, omdat het gewenste profiel niet bestaat. Dankzij subsidies van onder meer het *VSB-fonds* en de *Stichting Doen* en een particuliere bijdrage van ouders kon er toch gestart worden.

Paul Kroon: 'Docenten weten vaak niet hoe ze met jongeren met een specifieke stoornis moeten omgaan. Jongeren zijn soms ongelukkig, omdat ze niet gehoord worden en hun talenten onvoldoende kunnen aanspreken. Daarnaast speelt een rol dat ik op het *Koning Willem I College* in Den Bosch aan een eenjarige kunstopleiding werkte die recht deed aan de behoefte van veel studenten, als vooropleiding voor diverse kunstopleidingen, maar die niet langer voldeed aan de richtlijnen van het ministerie van OCW. De opleiding is nu omgebouwd tot een reguliere opleiding SCW (Sociaal Cultureel Werk), maar dat betekent ook dat bepaalde studenten daar niet meer op hun plaats zijn.'

Juul Willen, bestuurslid, benadrukt dat het *VSB-fonds* de uitbouw van de vakdidactische kant en een onderzoek naar de resultaten over een periode van enkele jaren als voorwaarde stelt. 'Het *LNA (Landelijk Netwerk voor Autisme)* en de *Fontys Hogeschool* in Tilburg zijn daarbij betrokken. Deze opleiding kent een masteropleiding tot autisme-specialist en ontwikkelt een competentieprofiel dat gebruikt kan worden als meet-instrument om ontwikkelingen te volgen. We willen er een volwaardige opleiding van maken, eventueel aangevuld met een derde jaar.'

De nieuwe opleiding biedt ruimte aan persoonlijk leren en succeservaringen. 'Individuele begeleiding is voor ons belangrijk,' stelt Willen. 'De ene autist is de andere niet.' Kroon: 'We willen de jongeren aanspreken op hun kwaliteiten en niet op wat ze niet kunnen. Sommigen zijn zeer bekwaam op het gebied van ICT, anderen hebben bijzondere beeldende of muzikale gaven. Onze academie is voor jongeren met bijzondere beeldende talenten. Tijdens de opleiding kunnen ze hun creativiteit ontwikkelen en werken ze aan hun denkvaardigheden en communicatieve mogelijkheden. Daarnaast krijgen ze ondernemersvaardigheden aangereikt, zodat ze worden voorbereid op de beroepspraktijk. Na twee jaar krijgen ze een certificaat van de *UNIT Academie*.' Volgens Willen is dit geen automatische garantie voor toelating aan een HBO-opleiding, maar geeft het wel de mogelijkheid om naar vervolgmogelijkheden te zoeken.

Jos van Ham, een van de studenten van de Unit Academie: 'Ik teken heel veel en heel graag. Voornamelijk 'comic-achtige' figuren. Ik vind het geweldig om superhelden te ontwerpen. Van die figuren met opgevoerde spierbundels, dat vind ik stoer. Dit is ontstaan doordat ik videogames na ging tekenen. Meestal teken ik met potlood, maar de laatste paar weken ben ik 'aan de inkt geslagen'. Prachtig materiaal om mee te werken, vind ik, had ik veel eerder moeten weten. Ik heb in de afgelopen maanden hier op de academie al ontzettend veel geleerd over verschillende technieken. Meer dan de afgelopen jaren bij elkaar.'

Ook Roger van der Weide die al zo'n vijf jaar animatiefilmpjes maakt, bevalt het goed op de Academie: 'Ik zit op de Unit Academie om me te focussen op nieuwe dingen, zoals het nemen van initiatieven en het testen van sociale vaardigheden. Ik ben hier een schoolkrant begonnen. Ik houd van schrijven en de schoolkrant is een mooi middel om sociaal actief te zijn in de klas. Ik kan mijn klasgenoten persoonlijke vragen stellen om in een stukje te verwerken, iets wat ik anders niet zo gauw zou doen.'

'We richten ons op leerlingen met een ontwikkelingsproblematiek,' vertelt Paul Kroon. 'In die zin zijn we een vangnet, maar we selecteren studenten ook op basis van hun beeldende talenten. We zijn geen opvanghuis of vormingscen-

Studenten aan tafel
Foto: Paul Kroon

trum. Er zijn toelatingsgesprekken en studenten laten hun portfolio zien. Soms krijgen ze een speciale opdracht om hun vaardigheid te tonen. Een specifieke vooropleiding is niet nodig. Leerlingen moeten wel gemotiveerd zijn, moeten interesse hebben voor het beroep van kunstenaar of vormgever. Hiermee wil de academie ook haar kwaliteit waarborgen.'

Het eerste jaar is een breed jaar, waarin studenten ontdekken waar hun specifiek beeldende kwaliteiten liggen. Naast tekenen, schilderen, ruimtelijk werken, multimedia en ideeontwikkeling is er aandacht voor fotografie, animatie, grafiek, illustratie, kunstbeschouwing en kunstgeschiedenis. Textiele vormgeving is een optie. In het tweede jaar specialiseren ze zich. Kroon: 'Uit ervaring weet ik dat jongeren soms denken dat hun talenten op één gebied liggen, maar als ze kennis maken met een andere discipline gaat er een nieuwe wereld open. Het is belangrijk dat jongeren hun eigen mogelijkheden en interesses ontdekken. Belangrijk is de meester-gezel relatie: studenten leren van de vakman of -vrouw. Museum- en

galeriebezoek en het bezoeken van werkplaatsen van professionals in de kunstwereld vormen een vast onderdeel van het onderwijsprogramma. Onze aanpak is ook gericht op duidelijke communicatie en een voorspelbare leeromgeving. Elke student krijgt een persoonlijke coach.' De Unit Academie heeft een vierdaagse lesweek. De lessen vinden plaats van 10 tot 16 uur.

'Gelukkig wisten wij niet wat er allemaal op ons pad zou komen toen wij aan dit plan begonnen,' zegt Paul Kroon. 'Dat we erin geslaagd zijn, vind ik geweldig. Ik werk zelf drie dagen per week voor de Unit Academie. Naast ideeontwikkeling en denkvaardigheden heb ik een coördinerende taak. Door ons enthousiasme hebben we dit van de grond gekregen. Hopelijk kunnen we dit vasthouden en delen met nog heel veel studenten de komende jaren.'

Ga voor meer informatie over de Unit Academie naar www.unitacademie.nl of mail naar info@unitacademie.nl.

Foto: Paul Kroon